

koncertní sezona
2025/26

SEVEROČESKÁ FILHARMONIE TEPLICE
uvádí 6. abonentní koncert
symfonického cyklu B

Haiou Zhang
klavír

**SEVEROČESKÁ FILHARMONIE
TEPLICE**

Charles Olivieri-Munroe
dirigent

16. dubna 2026 v 19:00 hodin
Dům kultury Teplice

Cesta **Petra Iljiče Čajkovského** k hudební profesi nebyla jednoduchá. Pocházel z relativně zámožné rodiny důlního inženýra. Mezi otcovy předky patřil významný ruský kozák oceněný Petrem Velikým, matčina rodina pocházela z Francie. Rodina byla společensky uznávaná, nicméně kvůli putování za otcovým zaměstnáním se často stěhovala, čímž citlivý a neurotický Petr velmi trpěl. Osud mu zasadil ránu ve věku čtrnácti let, kdy milovaná matka zemřela na cholera. S touto událostí se nikdy nevyrovnal a ovlivnila celý jeho další život. Hudbu miloval od raného dětství, veškerý volný čas trávil u klavíru. Dle vlastních slov až příliš. Započal úspěšnou kariéru právníka, ale v době promoce zvítězila touha věnovat se hudbě. Čajkovského učitelé objevili jeho talent již ve čtyřech letech. Oficiální hudební vzdělání však započal až v dospělosti a teprve coby státní úředník se nechal zapsat na konzervatoř. Po studiích v Petrohradě se přesunul do Moskvy a záhy začal ve skromných poměrech sám vyučovat. Působil jako libretista, choreograf, dirigent, pedagog, klavírista i hudební kritik.

Čajkovskij patří k nejvýznamnějším světovým hudebním skladatelům romantického období. Spojoval prvky ruské lidové tvorby s evropskou vážnou hudbou. Mezi notoricky známými balety, koncerty, symfoniemi a operami tvoří zvláštní kategorii takzvané romansy, ruské umělé písně pro sólový hlas s klavírním doprovodem. Skladatelův život i dílo se odvíjely v duchu milníků definovaných osobními krizemi. Trauma ze smrti matky a nepřiznaná homosexualita, marně zastíraná krátkodobým manželstvím, vedly k častým stavům melancholie a depresí. Zádumčivost a životní pesimismus se prolínají celým spektrem Čajkovského tvorby, v níž nalezneme málo radostných motivů. I okolnosti konce života jsou neutěšné. Velmi se obával veřejného odhalení své sexuální orientace. Otázka, zda byla příčinou smrti v pouhých třiapadesáti letech cholera ze sklenice vody či sebevražda arzenem, však zůstává v oblasti spekulací.

Proslulý **Koncert pro klavír a orchestr č. 1 b moll** vznikl díky myšlence vynikajícího klavíristy Nikolaje Rubinstejna, ředitele moskevské konzervatoře, který skladatele podporoval a nechával jej bydlet ve svém bytě. Když mu ale Čajkovskij na Štědý den roku 1874 dílo přehrával, setkal se s velkým nepochopením. Rubinstein koncert označil za banální, slabě zkomponovaný a nehratelný. Navrhl Čajkovskému, aby koncert přepracoval podle jeho požadavků. To však dotčený autor odmítl s tím, že nezmění ani jedinou notu. Před vydáním koncertu však nakonec udělal nějaké změny, byly ale malé a nezasahovaly do podstaty díla. Po ponižujícím odmítnutí skladby se Čajkovskij rozhodl koncert věnovat jinému virtuóznímu klavíristu a dirigentovi, Hansovi von Bülowovi, který jej s vděčností přijal. Určitě neprohloupil, premiéra v jeho podání v Bostonu v roce 1875 byla mimořádně úspěšná. Nadšené publikum si ve vytržení vyžádalo opakování celé třetí věty. Ruská premiéra se uskutečnila o týden později v Sankt Peterburgu. Hans von Bülow koncertoval s dílem po celé Evropě, a to se rychle stalo součástí repertoáru nejvýznamnějších klavíristů. Úspěch dokonce přesvědčil i Rubinstejna, aby skladbu od roku 1878 hrával na svých vystoupeních.

Nejpopulárnější částí koncertu je bezesporu začátek první věty, která trvá déle než další dvě dohromady. Je zkomponovaná velmi netradičně. Koncert začíná 106 taktů dlouhou předehrou. Několik prvních tónů patří pozounům, po nichž zazní jedna z vůbec nejznámějších melodií klasické hudby. Téma drží smyčce, které mohutnými akordickými bloky doprovází klavír. Po doznění orchestru následuje překvapivá kadence klavíru odvozená od smyčcové melodie. Tu pak orchestr s doprovodem klavíru celou opakuje. Zde končí předehra, jejíž motiv se průběhu koncertu již neobjevuje. Až v tomto okamžiku přichází hlavní téma inspirované ukrajinskou lidovou melodií, střídané romantičtějšími vedlejšími tématy. Druhá věta začíná tichými akordy hranými v pizzicatu. Něžný až nevině znějící hlavní motiv uvádí flétna, po níž jej opakuje klavír s jemným doprovodem orchestru. Ve střední části věty je zakomponovaná rychlá klavírní pasáž. Třetí větu otvírají výrazné tymphány a smyčce, po nichž razantně nastupuje klavír. Hlavní téma je rychlé. Krátké klavírní fráze tanečního charakteru se střídají s kontrastními zasněnými pasážemi. Čajkovskij napsal ještě dva klavírní koncerty, které se ale hrají zřídka. Naopak koncert b moll je pravděpodobně nejznámějším a nejpopulárnějším

klavírním koncertem všech dob. Zajímavostí je, že k prvnímu provedení díla v Rusku 13. listopadu 1875 v Sankt Peterburgu s ruským klavíristou Gustavem Krossem byl pozván český dirigent Eduard Nápravník.

Ačkoli je ruský hudební skladatel, pianista a dirigent pozdně romantického období **Sergej Vasiljevič Rachmaninov** autorem vynikajících klavírních etud, preludií, drobných skladeb a sonát, na popředí jeho tvorby stojí jeho čtyři klavírní koncerty. Ve své době také patřil k největším klavírním virtuosům světa. Slovo „největší“ lze v jeho případě nejspíše brát i doslovně. Měřil úctyhodných 198 cm výšky a výjimečných rozměrů dosahovaly i jeho ruce, které ho k dráze pianisty předurčovaly. Podle Guinnessovy knihy rekordů, do níž byl svého času zapsán, dokázal Rachmaninov levou rukou zahrát najednou akord C–Es–G–c–g v rozsahu duodecimy. Narodil se do zámožné, dobře situované rodiny, avšak otec majetek poměrně brzy promarnil. Důsledkem bylo stěhování do skromného bytu v tehdejší hlavní městě Petrohradu. Po rozchodu rodičů měl malý chlapec nejbliže k babičce, která podporovala jeho hudební talent. Jako dvanáctiletý byl poslán na Konzervatoř v Moskvě. Musel tvrdě cvičit, ale měl také možnost poznávat dobový repertoár. Bydlel u příbuzných, kde se seznámil se sestřenicí Natalií, svou pozdější ženou. A na letním sídle její rodiny pak zkomponoval řadu ze svých kompozic. První pronikavý zahraniční úspěch zaznamenal Rachmaninov jako pianista na jaře roku 1899 v Londýně. V západní Evropě pak koncertoval a pobýval před první světovou válkou často. Když v Rusku zvítězili bolševici, emělec, v té době již s renomé vynikajícího klavírního virtuosa cestujícího po světě, dirigenta a schopného autora, na nic nečekal a s rodinou ještě před koncem roku 1917 odešel na turné do Švédska. Stal se emigrantem bez spojení s někdejší majetkem, ale postupně existenční situaci zvládl a na sklonku roku 1918 byl již usazen v Americe. Do rodné země se pak už nikdy nevrátil. Když vyšla v New York Times jeho kritika bolševického režimu, byla jeho hudba v Sovětském svazu na několik let zakázána. Mezi válkami žili Rachmaninovi střídavě v Americe i v Evropě, vlastnili vilu u Paříže a ve Švýcarsku. Tam, v usedlosti poblíž Lucernu, se snažili oživit a udržet atmosféru a zvyky ztraceného ruského domova. Na konci 30. let se však před hrozbou války vrátili do USA. I ve své tvorbě byl skladatel do poslední chvíle tak trochu rozkročen mezi Východem a Západem. Rachmaninova hudba je spjatá se svou dobou. Je to symfonismus pozdního romantika, hudba naléhavá a vášnivá, nijak impresionistická. Jeho skladby jsou technicky náročné a efektní, vycházejí z romantické virtuózní tradice a jsou posluchačsky působivé a sdělné. Ovlivnili ho Rimskij-Korsakov a Čajkovskij, a tak není divu, že jeho díla vykazují velkou sílu v melodice a v lyrickém výrazu.

Třiatřicetiletý Rachmaninov komponoval svou Druhou symfonii deset let po své mladické První symfonii, jejíž neúspěch u kritiků i publika vyústil v jedno z nejznámějších nervových zhroucení v hudební historii. Rachmaninov se však během několika let znovu začal kreativně angažovat a v roce 1901 dosáhl svého vytoženého úspěchu, a sice s Klavírním koncertem c moll, op. 18. Oslavy po jeho provedení byly tak velké, že v roce 1905 byl Rachmaninov neustále žádaným interpretem vlastních děl po celé Evropě a dosáhl statusu celebrity doma i v zahraničí. Vysoký, vyhublý skladatel byl často obklopován fanoušky v ulicích Moskvy a Petrohradu. I pro tak společenského muže, jakým v té době byl, to vše bylo až příliš a přestal komponovat. Začátkem roku 1906 se Rachmaninov, jeho žena a jejich malá dcera přestěhovali do klidných a důstojných Drážďan, města, které si Rachmaninov zamiloval od své první návštěvy v roce 1891. Saské hlavní město ho lákalo nejen svým klidným půvabem, ale také blízkostí Lipska a slavného orchestru Gewandhaus, jehož dirigenta Arthura Nikische Rachmaninov velice obdivoval. Ihned po příjezdu do Drážďan se vrátil k práci a v rychlém sledu vytvořil svou První klavírní sonátu, písně z Opusu 26, nejlepší ze svých symfonických básní Ostrov mrtvých a své mistrovské orchestrální dílo Druhou symfonií. První návrh vznikl během necelých tří měsíců, orchestrace trvala další dva měsíce a celek byl dokončen na podzim roku 1907. První provedení dirigoval sám skladatel v Petrohradu hned po Novém roce. A zaznamenal ohromující úspěch publika i odborné kritiky.

První věta a celá symfonie vychází z temného sedmitónového motta, které ohlašují violoncella a kontrabasy. Následují zlověstně znějící fráze dechových nástrojů a svěží sestupná figura v houslích, která vyúsťuje do truchlivého sóla anglického rohu, které připomíná úvodní motto. Rychlejší hlavní téma, stále založené na tomto motivu, je dlouhou, nádhernou záležitostí, v níž se skladatel dotýká vrcholné oduševnělé ruské melancholie, která se stala synonymem pro typickou „milostnou hudbu“. Skladatel bez zábrán odhaluje své bušící srdce. Následující část se podobá žertovnému scherzu. Věta začíná živým ostinátem ve vyšších smyčcích. Jako stálý prvek ve velkých Rachmaninových dílech v ní můžeme zaslechnout reminiscenci na chorál Dies Irae v partech lesních rohů, ježichž melodie přebírají a přetvářejí housle. Před koncem druhé věty se objevují kontrastní, pomalejší epizody. Hudba utichne, aby nás připravila na neuvěřitelně nádherné Adagio se dvěma ohromujícími melodiemi, jednou pro housle a druhou pro sólový klarinet, které se kontrapunkticky prolínají. S něžnou volnou částí kontrastuje temperamentní finální věta, jejíž úvodní a hlavní téma připomíná neapolský tanec tarantella. Následuje krátký, poněkud groteskní pochod, další lahodná melodie houslí a violy v unisono oktávách a nečekané shrnutí jednoho z dojemných momentů pomalé věty, než se vrátí rytmus tarantelly a uvede veselý, hlučný závěr.

Klavírista čínského původu **Haiou Zhang** patří k nejúspěšnějším hudebníkům své generace. Již jako desetiletý byl přijat na Ústřední hudební konzervatoř v Pekingu. Po úspěšném absolutoriu pokračoval ve studiu na německé Musikhochschule Hannover, kde odpromoval s nejvyššími ohodnoceními. Haiou je držitelem řady stipendií a vítězem mnoha soutěží, včetně Mezinárodní klavírní soutěže Vladimira Horowitza v Kyjevě a Čínské národní soutěže klavírních duí. Na rozdíl od mnohých čínských „záračných dětí“ přesvědčují jeho výkony nejen svou technickou zdatností,

ale také schopností podat hudbu s intelektuální přesností a velkým citem. Dnes sám předává své zkušenosti studentům významných hudebních konzervatoří v Číně, Itálii, USA, Kanadě a Singapuru. Po četných soutěžních vítězstvích odstartoval jeho kariéru v roce 2005 série úspěšných vystoupení na festivalu Braunschweig Classix Festival, po které se objevil na hudebních festivalech Schleswig-Holstein, Kissinger Sommer a dalších. V roce 2010 založil v Dolním Sasku vlastní hudební přehlídku International Music Festival Buxtehude/Altes Land/Harburg/Stade, jehož dramaturgie a způsob prezentace klasické hudby se zaměřuje především na mladé publikum. Kromě toho byl ve stejném roce jmenován hudebním ředitelem koncertní série Öschberghof Klassik v Donaueschingenu a absolvoval turné po Kanadě a dalších zemích.

Haiou Zhang vystupuje jako sólista a komorní hudebník v Evropě, Severní a Jižní Americe a Asii v prestižních sálech jako jsou například Konzerthaus Berlín, hamburská Laeiszahle, Tonhalle Düsseldorf,

Beethoven-Haus Bonn, Brucknerhaus Linz, Concertgebouw Amsterdam, Grand Theatre Shanghai, Kanadská opera v Torontu, Sala São Paulo v Brazílii, Velký sál Berlínské filharmonie, Labská filharmonie Hamburk, Gewandhaus Lipsko, Meistersingerhalle Norimberk, Filharmonie Essen anebo Esplanade Concert Hall v Singapuru. K jeho nejvýznamnějším partnerům se řadí NDR Radiophilharmonie pod taktovkou Andrewa Manzeho, Ruská národní filharmonie s Vladimírem Spivakovem a Slovenský státní symfonický orchestr pod vedením Kerry Strattonové. Vystupoval také jako sólista s Norimberským symfonickým orchestrem, Lipskou filharmonií, Státními orchestry Braunschweig a Oldenburg, s Filharmonií Südwestfalen a Filharmonickým orchestrem Bremerhaven, s Orchestre Royal de Chambre de Wallonie, Litevským národním symfonickým orchestrem, Estonskou Sinfoniettou, Národním symfonickým orchestrem Ukrajiny, Tbiliským symfonickým orchestrem, Národním komorním orchestrem Arménie a Makedonskou filharmonií. V oblasti komorní hudby spolupracuje se smyčcovým kvartetem Vision, Quatuor Hermès, Quatuor Diotima, Hába Quartet a Tianwa Yang. V listopadu 2021 byl nominován na Mezinárodní cenu za klasickou hudbu za své sólové album „My 2020“ (hänssler CLASSIC). Jeho CD s Mozartovou hudbou a Heidelberským symfonickým orchestrem pod taktovkou Thomase Feye bylo použito jako oficiální soundtrack k seriálu Netflixu „Money Heist“ a získalo si celosvětovou pozornost. Jako špičkový umělec reprezentuje prestižního výrobce klavírů Bechstein. Na nástrojích této značky zrealizoval mnohé vysoce ceněné nahrávky.

Charles Olivieri-Munroe dirigoval světové orchestry, jakými jsou například Israel Philharmonic, Ruský národní, Montrealský a Torontský symfonický orchestr, Sydney Symphony, Berlin Deutsches Symphonie-Orchester, Českou filharmonii, Petrohradskou filharmonii, Dánský rozhlasový symfonický orchestr, Mnichovský symfonický orchestr, Stuttgartský a Varšavský filharmonický orchestr, Budapešťský symfonický orchestr a mnoho dalších. S rozvíjející se kariérou v asijsko-pacifickém regionu nedávno vedl koncerty v Japonsku, Koreji, Číně, Vietnamu a Thajsku. Mezi sólisty, s nimiž Charles Olivieri-Munroe spolupracoval, patří mimo jiné Angela Gheorghiu, Krystian Zimerman, Josef Suk, Maxim Vengerov, Joshua Bell, Misha Maisky, Shlomo Mintz, Ivan Moravec, Sol Gabetta, Gabriela Beňačková nebo Joseph Calleja. Je i žádaným operním dirigentem, debutoval v Berlíně s operou Falstaff a od té doby se mezi jeho vystoupení řadí Don Giovanni v Miláně, Evžen Oněgin ve frankfurtské Alte-Oper, Aida na festivalu Lago di Como, Lazebník sevillský v Poznaňské opeře a také inscenace v Sydney Opera House, Teatro Fenice v Benátkách a v Amsterdamu. V roce 2020 dirigoval Otella v bělehradském Národním divadle, Figarovu svatbu v Hongkongské opeře a v roce 2021 debutoval v Mariinském divadle v Petrohradu. Charles Olivieri-Munroe se narodil na Maltě, ale vyrůstal v Kanadě, kde studoval hru na klavír na Královské hudební konzervatoři a na Univerzi-

tě v Torontu. Po promoci v roce 1992 získal tři ontarijská stipendia na studium u Otakara Trhlíka na JAMU v Brně. Studoval také u dirigenta Jiřího Bělohlávka. V polovině 90. let strávil dva roky na slavné Accademia Musicale Chigiana v Sieně, kde studoval u Jurije Temirkanova, Myung Whun Chunga a Ilji Musina. V současné době je hlavním hostujícím dirigentem Thüringen Philharmonie v Německu a čestným šéfdirigentem Severočeské filharmonie Teplice, u které dříve působil jako šéfdirigent (1997–2014). Je také rezidenčním dirigentem Texas Round Top Festival Institute, dříve působil jako umělecký ředitel a šéfdirigent Krakovské filharmonie (2015–2021) a jako šéfdirigent Philharmonie Südwestfalen v Německu (2011–2018).

PROGRAM:

Petr Iljič Čajkovskij (1840–1893)

Koncert pro klavír a orchestr č. 1 b moll, op. 23

Allegro non troppo e molto maestoso – Allegro con spirito
Andantino semplice – Prestissimo
Allegro con fuoco

Přestávka

Sergej Rachmaninov (1873–1943)

Symfonie č. 2 e moll, op. 27

Largo – Allegro moderato
Allegro molto
Adagio
Allegro vivace

koncertní sezona
2025/26

SEVEROČESKÁ FILHARMONIE TEPLICE
uvádí 2. abonentní koncert mladého cyklu M

Představujeme mladé umělce Konzervatoře v Teplicích

Program:

František Domažlický: Koncert pro pozoun a orchestr, *Allegro eroico*

Tadeáš Racety: Symfonie č. 1, *Moderato*

Camille Saint-Saëns: Havanaise

Sergej Rachmaninov: Koncert pro klavír a orchestr č. 3 d moll, *Allegro ma non tanto*

Camille Saint-Saëns: Koncert pro klavír a orchestr č. 2 g moll, *Presto*

Gerald Finzi: Koncert pro klarinet a smyčce c moll, *Allegro giocoso*

Emmanuel Séjourné: Koncert pro marimbu a smyčce, *Tempo souple*

Účinkují:

Štěpán Novák – pozoun

Tadeáš Racety – skladba

Anna Karpíšková – housle

Erik Šamko – klavír

Jana Neužilová – klavír

Jiří Slabý – klarinet

Vojtěch Souček – marimba

Severočeská filharmonie Teplice dirigent: **Petr Vronský**

Koncert ve spolupráci s Konzervatoři v Teplicích

23. dubna 2026 v 19:00 hodin

Koncertní sál Domu kultury Teplice

Vstupné 200 Kč, abonenti SČF, senioři, děti, mládež a ZTP 100 Kč

Předprodej vstupenek v pokladně Domu kultury Teplice a na www.ticketportal.cz

Změna programu koncertu vyhrazena.

www.severoceskafilharmonie.cz

Za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Ústeckého kraje

PŘÍŠTÍ PROGRAM
KOMORNÍ CYKLUS K | KONCERT 7

22. dubna 2026 v 19:00 hodin

Lázně Beethoven Teplice

Program:

Georg Friedrich Händel
Antonio Vivaldi
Wolfgang Amadeus Mozart
Felix Mendelssohn-Bartholdy
Claude Debussy
Edvard Grieg
Ástor Piazzolla

Účinkují:

Flautus Vocis

Anna Kršková – příčná flétna, pikola
Anežka Hessová – příčná a altová flétna
Nikola Květoňová – příčná flétna
Petr Grau – basová flétna

Severočeská filharmonie Teplice

+420 778 888 013 | e-mail: sev.filharmonie@seznam.cz
www.severoceskafilharmonie.cz | www.scf.sf.cz

Změna programu vyhrazena.
Při koncertech je zakázáno fotografovat a pořizovat audiovizuální záznamy.

Za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Ústeckého kraje

Teplice

MINISTERSTVO
KULTURY

Ústecký kraj

Lázně Teplice

SEVEROČESKÁ VODA
NADAČNÍ FOND